Mišljenje učenika je važno!

Šime Šuljić, Pazin

Živimo u vremenu u kojem se stalno anketira zadovoljstvo korisnika bilo nekom uslugom, proizvodom ili nečim trećim. Slobodno možemo reći da se danas anketiranjem pretjeruje, da je često riječ o marketinškim trikovima. Ali takva ispitivanja mogu biti i vrlo korisna.

Na sveučilištima su ispitivanja studenata o radu njihovih profesora već uobičajena praksa. Trebamo li se ugledati na njih, pa i u osnovnim i srednjim školama provoditi anketiranja učenika? Ne bez zadrške jer moglo bi to biti po onoj narodnoj: *vidjela žaba da konja potkivaju, pa i ona digla nogu*. Doista, ogromna je razlika u zrelosti između učenika i studenta. Naš je učenik presretan kad je ispit odgođen, kad nastavnika nema pa imaju nenadanu pauzu, orijentiran je na poželjnu ocjenu, a koliko će naučiti nije ga briga itd. Dobro je poznato da bivši učenici nastavnike sa zahtjevnijim kriterijima više cijene tek po završenom školovanju. Ako ipak želimo ispitati mišljenje učenika o svoj nastavi, onda anketu trebamo promišljeno sastaviti i provesti je na način da je učenici savjesno i odgovorno ispune.

Iz iskustva mogu reći da su učenici trećeg i četvrtog razreda srednje škole prilično zreli i objektivni u odgovorima na anketna pitanja. Trećaši su možda čak objektivniji jer nisu opterećeni izborom studija, polaganjem mature i još su jednu godinu zainteresirani za svoju poziciju u školi. Kod maturanata se zna nazirati kritičnost prema sebi samima s osvrtima što bi oni sada s naknadnom pameti mijenjali prije svega u svojem ponašanju i učenju. Osobno me je zanimalo provesti anketu ranije, među mlađim učenicima, primjerice na kraju prvog razreda srednje škole, tako da se ima prilike ukloniti eventualne nesporazume, uvažiti mišljenje učenika, razgovarati o problemima, pokazati da postoje različita viđenja problema među samim učenicima i nadasve gajiti dobar odnos s učenicima. Mali je broj učenika koji će jednakom voljom učiti ili ne učiti matematiku bez obzira na međusobni odnos s nastavnikom. Za ogromnu je većinu dobar odnos s učenicima presudan faktor ili drugim riječima učit će je, smatrat će je važnom, radi nas. Ali i mi smo samo ljudi s određenim slabijim stranama i anketa

Šime Šuljić, prof., Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile, Pazin, **sime.suljic@pu.htnet.hr**

nam može ukazati koje bismo svoje osobine trebali korigirati.

Prije petnaestak godina prvi puta sam anketirao svoje učenike anketom koju je ustupila kolegica Sonja Banić. Bila je to jako dobra anketa, ali gotovo isključivo usmjerena na rad i postupanje nastavnika iz vizure učenika. Nakon desetogodišnje pauze, odlučio sam sastaviti novu anketu prema onom što mi se čini bitnim. U anketi koju vam ovdje stavljam na uvid i prosudbu, velik je broj pitanja koja se odnose na nastavnika. Ali nije to anketa koja se odnosi samo na nastavnika. U dijelu pitanja uvažava se priroda našeg apstraktnog i zahtjevnog nastavnog predmeta, a jedan dio ispituje i učenikove stavove prema matematici i učenju matematike. Ni u kojem slučaju nije dobro lišiti učenika odgovornosti za vlastiti uspjeh. Zbog njihove nedovoljne zrelosti smatram da je anketu o radu nastavnika potrebno ponuditi zajedno s pitanjima o vlastitoj odgovornosti i nekim drugim pitanjima.

Naravno, svoje rezultate ovdje ne bih predstavljao, ali bih se osvrnuo na neočekivano visoke ocjene koje su učenici dali na pitanje: *Vidiš li smisla u učenju matematike obzirom na tvoju budućnost, obrazovanje, životno okružje...?* Dakle, vide! Svi koji predaju u prvom razredu srednje škole znaju kako algebarski sadržaji koji prevladavaju nemaju puno dodirnih točaka sa stvarnim životom. Istina, noviji udžbenici imaju dobrih primjera u tom smislu, ali mislim da to nije bilo odlučujuće. Prije bih rekao da su to "priče koje im prodam" ulazeći u nove, teže matematičke teme. I to ne samo s pogledom na suvremeni svijet i našu tehnološku budućnost, nego i povijesne priče o tome kako i kada je nešto otkriveno ili ušlo u matematiku.

Priloženu anketu možete prilagoditi svojoj situaciji, doraditi i usavršiti. Ja sam ju provodio nakon zaključivanja ocjena, a ponekad sam prepustio školskom psihologu da je provede i obradi. Tako su učenici slobodniji. Mislim da se ne trebate plašiti rezultata, štoviše uvjeren sam da ćete se osjećati vrednije, a vaši učenici uvaženije.

Anketa za učenike o matematici, učenju matematike i nastavniku

1. Matematika je tvoj:
   A) omiljen predmet B) omražen predmet
   C) ni jedno ni drugo.

2. Jesi li očekivao/očekivala ocjenu iz matematike koja ti je zaključena?
   DA NE

3. Zašto jesi ili nisi zadovoljna/zadovoljan?

   _____

   _____

4. Ispiti iz matematike za tebe znače:
   A) jako stresan izazov B) malo teži od drugih
   C) kao i drugi ispiti D) omiljen izazov.

5. Na satu matematike osjećam se:
   A) baš dobro B) opušteno
   C) malo napeto D) stresno.

6. Usudiš li se nastavnika pitati kad što ne razumiješ?
   A) uvijek B) uglavnom da
   C) uglavnom ne D) nikada

7. Smatraš li da te domaće zadaće i pripreme za ispit previše opterećuju?
   A) uvijek B) uglavnom da
   C) uglavnom ne D) nikada

8. Pišeš li savjesno domaću zadaću i smatraš li da dovoljno vježbaš?
   A) uvijek B) prilično
   C) osrednje D) rijetko kada
   E) uopće ne

9. Ideš li na instrukcije iz matematike kod osoba koje se bave matematikom ili nekog znanca?
   A) često B) povremeno
   C) samo pred ispit D) uglavnom ne
   E) nikada

10. Pripremaš li se za ispit sa svojim kolegicama/kolegama iz škole (uključujući mrežnu suradnju)?
   A) često B) povremeno
   C) samo pred ispit D) uglavnom ne
   E) nikada

11. Vidiš li smisla u učenju matematike s obzirom na tvoju budućnost, obrazovanje, životno okružje...?
   A) da B) uglavnom da
   C) uglavnom ne D) uopće ne

12. Što misliš, je li nastavniku stalo do tvoga napretka u matematici?
   A) da B) uglavnom da
   C) uglavnom ne D) uopće ne

13. Je li nastavnik spreman pomoći i izići u susret?
   A) da B) uglavnom da
   C) uglavnom ne D) uopće ne

14. Je li nastavnik strog u ocjenjivanju?
   A) prestrog B) strog
   C) ni prestrog, ni preblag (taman)
   D) blag E) preblag

15. Je li nastavnik pravedan u ocjenjivanju?
   A) potpuno pravedan
   B) uglavnom pravedan
   C) uglavnom nepravedan
   D) potpuno nepravedan

16. Uspijevaš li pozorno pratiti na satu?
   A) uvijek B) uglavnom da
   C) uglavnom ne D) ne mogu pratiti

17. Ako ne uspijevaš pratiti na satu, što misliš zbog čega je to?

   _____

   _____

18. Poštuje li i prihvaća li nastavnik učenike?
   A) da B) uglavnom da
   C) uglavnom ne D) ne

19. Trudi li se nastavnik dobro objasniti gradivo?
   A) da, uvijek (jako se trudi)
   B) uglavnom da
   C) nekad da, nekad ne
   D) uglavnom ne
   E) uopće ne (nije mu stalo do toga)

20. Što ti se posebno sviđa kod nastavnika?

   _____

   _____

21. Što ti se posebno **ne** sviđa kod nastavnika?

   _____

   _____

22. Što bi voljela/volio da se promijeni u sljedećem razredu?

   _____

   _____

23. Tvoja posebna poruka, želja, ideja,...?

   _____

   _____